

Asia: VN/2465/2023

Lausuntopyyntö valtioneuvoston asetuseronnoksesta valtioneuvostukseksi tiedonvälityksen ja uutismedioiden tukemiseen vuonna 2023

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

RadioMedia kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto valtioneuvoston asetuseronnoksesta valtioneuvostukseksi tiedonvälityksen ja uutismedioiden tukemiseen vuonna 2023 ja esittää seuraavaa:

1. Asetuseronnoksen mukainen tuki on rahamäärältään pienenä ja kertaluonteisena väistämättä laastarinomainen. Sen tilalle tarvitaan jatkossa kokonaisvaltainen median toimintaedellytysten vahvistaminen, jolle mallia tarjoavat muiden Pohjoismaiden pitkään harjoitetut mediapolitiikat. Mediapolitiikan tarve on kirjattu hyvin valtioneuvoston tuoreeseen periaatepäätökseen suomalaisen demokratiapolitiikan tavoitteista. Mediapolitiikan tulee kattaa kaikki kotimaiseen mediaan vaikuttavat julkisen vallan päätökset ja toimenpiteet. Niihin kuuluvat muun muassa arvonlisäverotuksen keventäminen, mahdollinen pysyvämpi mediatuki, radiolähetysten jakelun turvaaminen, julkisen palvelun yleisradiotoiminnan tehtävä ja rahoitus sekä kilpailun tasapuolistaminen kansainvälisten alustajättien kanssa.
2. Tehokkain, yksinkertainen ja tasapuolisin keino tukea mediaa on muuttaa arvonlisäverolakia EU:n arvonlisäverodirektiivin mahdollistamalla tavalla siten, että äänikirjoihin ja niihin vertautuviin podcasteihin sovelletaan nolloverokantaa sekä radiolähetysten vastaanottamisen arvonlisäverokantaa alennetaan nykyisestä 24 prosentista. Keventämällä verotusta edistetään tiedonvälitystä ja kulttuuria kilpailu- ja välineneutraalilla tavalla sekä luodaan uusia liiketoimintamahdollisuuksia.
3. Luonnoksen ongelmallisin kohta on EU:n de minimis -säännöksestä johtuva 200 000 euron maksimi yhden konsernin saamalle tuelle. Näin alhainen katto soveltuu huonosti Suomen voimakkaasti konsolidoituneelle media-alalle. Mikäli median tukemisessa käytetään yhtenä keinona

valtion suoraa tukea, on pysyvämpi tukimalli valmisteltava mahdollisimman kattavaksi, tasapuoliseksi ja kilpailua vääristämättömäksi. Kertaluonteisen mallin valuviasta päästään eroon, kun tuki notifioidaan Euroopan komissiossa.

4. Asetusluonnoksen taustalla on sen perustelujen mukaan eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnan postilain uudistusta koskeva mietintö, jonka mukaan valiokunta pitää tärkeänä, että paikallislehtien asema tiedonvälittäjinä turvataan. Vaikka asetuseruonnoksen perusteluissa muutoin käsitellään media-alan tilannetta yleisemmin, valtionavustuksen kriteeristö on käytännössä rakennettu siten, että tuki kohdistuisi ennen muuta paikallislehtiin. Digitalisaatioon ja jakeluun liittyvät haasteet eivät kuitenkaan kohdistu ainoastaan painotuotteisiin, vaan korkeat jakelukustannukset uhkaavat kaupallisten FM-radiolähetysten jakelun jatkuvuutta haja-asutusalueilla ja johtivat jo Yleisradion Yle Puhe FM-radiokanavan lopettamispäätökseen. Vaikka tuki nyt hyväksyttäisiin luonnoksen mukaisena, on jatkossa kiinnitettävä enemmän huomiota tukivaikutusten tasapuolisuuteen. Mahdollisten pysyvämmän mediatuen valmistelussa tulee tasapuolisesti huomioida journalistinen media kokonaisuudessaan, kaikkine jakelutapoineen. Ensisijaisesti kaupallisten radio-ohjelmistojen jakelu haja-asutusalueilla tulee turvata erillisellä jakelutuella.

5. Journalismin riippumattomuudelle ja tuen yleiselle hyväksyttävyydelle olennaista on, että tukea jakavan Liikenne- ja viestintäviraston viranomaisharkinta kohdistuu vain tuen kriteerien täyttymiseen, ei sisällön arvottamiseen.

RadioMedia ry

Stefan Möller

toimitusjohtaja

Anna Paimela

johtava asiantuntija

RadioMedia ry on kaupallisen radiotoimialan kattojärjestö, jonka tehtävänä on edistää kaupallisen radiotoiminnan harjoittamista ja tukea alan kehitystä Suomessa. Yhdistys edustaa sekä paikallisia että valtakunnallisia radiotoimijoita Suomessa.

Paimela Anna

RadioMedia ry